

دیدهبان تحریم

ماهنامه‌ی رصد و تحلیل تحریم

مرکز تحلیل
راهبردی و بین الملل

آبان ۱۴۰۴

شماره ۱۹

فهرست

الف	فهرست
ب	سخن سردبیر
پ	وقایع مهم ماه گذشته در یک نگاه
۱	اخبار تحریمی حوزه‌ی ایران
۷	ایران: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده
۸	اخبار تحریمی حوزه‌ی چین
۲۴	چین: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده
۲۶	اخبار تحریمی حوزه‌ی روسیه
۳۱	روسیه: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

شماره‌ی مهرماه نشریه‌ی دیده‌بان تحریم، مثل گذشته، طی سه پرونده‌ی تحلیلی اصلی، به بررسی روندهای تحریمی اخیر مرتبط با سه کشور ایران، چین و روسیه می‌پردازند.

در پرونده‌ی ایران، تأثیر فرا رسیدن سال دهم برجام و فعال‌سازی سازوکار ماشه توسط سه کشور اروپایی عضو برجام بر روندهای تحریمی و همچنین تحریم‌های پرشمار از سوی آمریکا و اروپا در حوزه‌های مالی/بانکی، نظامی و دفاعی، انرژی و محور مقاومت مورد بحث قرار گرفته است. از جمله اقدامات قابل‌توجه می‌توان به تحریم چهارمین پالایشگاه کوچک مقیاس چینی توسط وزارت خزانه‌داری آمریکا اشاره کرد. علاوه بر این، تحریم‌های اعمال‌شده توسط کشورهای اروپایی، به ویژه انگلیس و همچنین تقابل دیپلماتیک بر سر روایت سرانجام برجام، بخش دیگری از ماجراهای این ماه را تشکیل می‌دهد. بخش تحلیل ایران، تا حدی به این موضوعات پرداخته است.

پرونده‌ی چین بر تشدید تنش‌ها از طریق پایش‌های صادراتی پکن بر مواد معدنی کم‌یاب تأکید می‌کند. در مقابل، ترامپ تهدید به اعمال تعرفه‌های سنگین بر واردات از چین و محدودیت‌های نرم‌افزاری جدید را در دستور کار قرار داد. با این حال، آمریکا چند روز با عقب‌نشینی از موضع خود، تلاش کرد مجاری دیپلماتیک را حفظ کرده و به هر طریق ممکن، دیدار ترامپ با شی را محقق کند. تحریم‌های چین علیه شرکت‌های کشتی‌سازی کره‌ای بیانگر اعتماد به نفس پکن در بهره‌برداری از اهرم‌های اقتصادی و پیگیری راهبرد بلندمدت برای کاهش وابستگی به آمریکا است. در نهایت، نشست سران دو کشور در سئول را شاهد بودیم که در بخشی از این شماره به آن پرداخته شده است.

تحلیل پرونده‌ی تقابل تحریمی روسیه نشان از شکست ایده‌ی پایان جنگ و افزایش فشار غرب دارد. به نظر می‌رسد ایده‌ی تعرفه‌های ثانویه که از سوی ترامپ پیگیری می‌شد، احتمالاً به دلیل هزینه‌های بالا به تأخیر افتاده است. به علاوه، تحریم‌های اروپا علیه مسکو به سطح بسیار بالایی رسیده است. اتحادیه‌ی اروپا زنجیره‌ی کامل نفت و فرآورده‌های نفتی روسیه را تحریم کرده و حتی واردات فرآورده‌های نفتی فرآوری‌شده در کشورهای ثالث با منشأ روسی را ممنوع اعلام کرده است. تحلیل کلی نشان می‌دهد که ماه آینده شاهد افزایش فشار برای پایان جنگ خواهیم بود. البته پاسخ روسیه به این فشارهای تحریمی، که احتمالاً مشکلات اقتصادی برای مسکو به همراه خواهد داشت، نقش تعیین‌کننده‌ای در آینده‌ی روسیه و حتی نظام تحریم‌ها ایفا خواهد کرد.

وقایع مهم ماه گذشته در یک نگاه

تحریم ۱۲۱ فرد و نهاد مرتبط با برنامه‌ی موشکی و هسته‌ای ایران ایران توسط انگلیس

هند خواستار خرید نفت ایران و ونزوئلا در ازای کاهش خرید از روسیه

اندونیا به H2O رفع محدودیت صادراتی تراشه چین

تحریم چهارمین پالایشگاه کوچک مقیاس چینی (گروه پتروشیمی شانگننگ جینگنگ) توسط اوفک

اخبار تحریمی حوزهی ایران

ممنوعیت موقت واردات پسته ایران به کانادا

آژانس بازرسی غذایی کانادا (CFIA) در تاریخ پنج مهر ۱۴۰۴ (۲۷ سپتامبر ۲۰۲۵) اعلام کرد که به منظور حفاظت از شهروندان کانادا در برابر خطر عفونت «سالمونلا» واردات پسته و محصولات حاوی پسته از ایران را به صورت موقت ممنوع می کند. همچنین، تمامی واردکنندگان این محصولات، طبق شرایط مجوز غذای ایمن برای کانادایی ها، باید مدرکی ارائه دهند که نشان دهد محصولاتشان از ایران منشأ نگرفته است. محموله هایی که این مدرک را نداشته باشند، برای آزمایش سالمونلا نگه داشته شده یا از ورود به کانادا منع خواهند شد.

تحقیقات درباره شیوع بیماری، تحت هدایت آژانس بهداشت عمومی کانادا در جریان است و تاکنون بیش از ۱۰۰ مورد عفونت تأییدشده سالمونلا در کانادا و چندین اطلاعیه فراخوان مواد غذایی مرتبط با مغز پسته و محصولات منشأ گرفته از ایران گزارش شده است. این اقدامات تا زمانی ادامه خواهد داشت که آژانس بازرسی غذایی کانادا اطلاعات حاصل از تحقیقات ایمنی غذایی، نظارت مداوم و بازرسی از واردکنندگان را تحلیل کند. آژانس همچنین بازرسی هایی را برای اطمینان از رعایت الزامات فدرال ادامه خواهد داد و در صورت عدم رعایت، واردکنندگان ممکن است با جریمه های مالی، تعلیق یا لغو مجوز یا پیگرد قانونی مواجه شوند.

شماره ی خبر: ۲۳۰۱	تاریخ انتشار خبر: ۵ مهر ۱۴۰۴ (۲۷ سپتامبر ۲۰۲۵)
https://www.canada.ca/en/food-inspection-agency/news/2025/09/protecting-canadians-during-salmonella-outbreak-canadian-food-inspection-agency-temporarily-bans-imported-pistachio-products-from-iran.html	
برچسب: کانادا، پسته، سالمونلا، مواد غذایی، ایران	

همراهی ژاپن با بازگرداندن تحریم‌های شورای امنیت علیه ایران

وزیر امور خارجه ژاپن «تاکشی ایوایا» در تاریخ ششم مهر ۱۴۰۴ (۲۸ سپتامبر ۲۰۲۵) اعلام کرد که «تحریم‌های علیه ایران، که در سال ۲۰۱۵ ذیل قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل لغو شده بودند، مجدداً اعمال شده‌اند. ژاپن همواره بر اهمیت حل این موضوع از طریق گفت‌وگو تأکید کرده و با همکاری نزدیک با کشورهای مرتبط، بر این موضع پافشاری کرده است که توسعه تسلیحات هسته‌ای توسط ایران به هیچ‌وجه نباید مجاز باشد. با وجود تلاش‌های دیپلماتیک مستمر ژاپن، از جمله دیدار وزیر امور خارجه ژاپن و ایران در ۱ مهر ۱۴۰۴ (۲۳ سپتامبر ۲۰۲۵)، عدم دستیابی به توافق میان طرفین مایه تأسف است.»

در بیانیه این مقام ژاپنی آمده است که «مسئله هسته‌ای ایران در مرحله‌ای حساس قرار دارد. ژاپن همچنان بر حل این موضوع از طریق گفت‌وگو تأکید دارد و معتقد است که نباید فرصت این گفت‌وگوها از دست برود. ژاپن از اهمیت دیپلماسی، از جمله از سرگیری زودهنگام مذاکرات بین آمریکا و ایران، حمایت می‌کند و از ایران می‌خواهد قطعنامه‌های شورای امنیت که اکنون دوباره اعمال شده‌اند را به‌طور کامل اجرا کند و همکاری کامل با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) را مطابق با تعهداتش در توافق‌نامه‌های پادمان از سر بگیرد.»

بنابر اظهارات وزیر خارجه ژاپن، این کشور تصمیمات شورای امنیت را به‌طور کامل اجرا خواهد کرد و به تلاش‌های دیپلماتیک خود با جامعه بین‌المللی برای دستیابی به راه‌حلی پایدار ادامه خواهد داد.

شماره‌ی خبر: ۲۳۰۲	تاریخ انتشار خبر: ۶ مهر ۱۴۰۴ (۲۸ سپتامبر ۲۰۲۵)
https://www.mofa.go.jp/press/statement/pressite_000001_00004.html	
برچسب: ژاپن، ایران، اسنپ بک، سازمان ملل، برنامه هسته‌ای، تحریم	

حمایت و بیانیه‌ی گروه هفت از فعال‌سازی مکانیسم ماشه علیه ایران

وزرای امور خارجه گروه هفت (کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن، انگلیس، آمریکا) و نماینده عالی اتحادیه اروپا در تاریخ ۹ مهر ۱۴۰۴ (۱ اکتبر ۲۰۲۵) با صدور بیانیه‌ای، حمایت یکپارچه خود را از اقدام سه کشور اروپایی (E۳) برای فعال سازی مکانیسم اسنپ بک تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران اعلام کردند. این اقدام در پاسخ به گسترش فعالیت‌های هسته‌ای ایران صورت گرفته است.

در تاریخ ۵ مهر ۱۴۰۴ (۲۷ سپتامبر ۲۰۲۵)، قطعنامه‌های پیشین سازمان ملل شامل ۱۶۹۶ (۲۰۰۶)، ۱۷۳۷ (۲۰۰۶)، ۱۷۴۷ (۲۰۰۷)، ۱۸۰۳ (۲۰۰۸)، ۱۸۳۵ (۲۰۰۸) و ۱۹۲۹ (۲۰۱۰) بار دیگر اعمال شده‌اند. کشورهای عضو گروه هفت متعهد به اجرای سریع محدودیت‌های مندرج در این قطعنامه‌ها شده‌اند و از همه کشورهای عضو سازمان ملل خواسته‌اند که به‌طور کامل این تحریم‌ها و محدودیت‌ها را رعایت کنند.

وزرای خارجه گروه هفت تأکید کردند که ایران باید بدون تأخیر با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی همکاری کامل کند و تعهدات خود تحت توافق‌نامه جامع پادمان‌های NPT را اجرا نماید. این شامل ازسرگیری بازرسی‌های آژانس در تمامی تأسیسات هسته‌ای ایران و ارائه توضیحات درباره ذخایر اورانیوم غنی‌شده با درصد بالا است که هیچ توجیه غیرنظامی معتبری ندارد. گروه هفت ضمن حمایت از مسیر دیپلماسی، از ایران خواستند از اقدامات تشدیدکننده خودداری کند و برای جلوگیری از دستیابی به سلاح هسته‌ای، فوراً وارد مذاکرات مستقیم با آمریکا شود.

شماره‌ی خبر: ۲۳۰۴	تاریخ انتشار خبر: ۹ مهر ۱۴۰۴ (۱ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.gov.uk/government/news/g7-foreign-ministers-statement-on-iran-sanctions-snapback	
برچسب: گروه هفت، اسنپ بک، سازمان ملل، انرژی اتمی	

تحریم‌های جدید انگلیس علیه برنامه موشکی و هسته‌ای ایران: تحریم ۱۲۱ فرد و نهاد

وزارت امور خارجه انگلیس در تاریخ ۹ مهر ۱۴۰۴ (یکم اکتبر ۲۰۲۵) ادعا کرد که به دلیل عدم پایبندی ایران به تعهداتش در توافق جامع هسته‌ای (برجام)، تحریم‌های سازمان ملل علیه این کشور را بازگردانده است. این اقدام پس از اطلاع‌رسانی وزرای خارجه انگلیس، فرانسه و آلمان (E۳) در تاریخ ۷ شهریور ۱۴۰۴ (۲۸ اوت ۲۰۲۵) به شورای امنیت سازمان ملل برای فعال‌سازی مکانیسم اسنپ‌بک انجام شد.

تحریم‌های اعمال‌شده شامل بازگرداندن ۱۲۱ مورد تحریم علیه افراد و نهادهای مرتبط با برنامه‌های هسته‌ای و موشک‌های بالستیک ایران است. تحریم‌های سازمان ملل که مجدداً اعمال شده‌اند شامل ممنوعیت انتقال تسلیحات متعارف به و از ایران، ممنوعیت تأمین یا انتقال اقلام، مواد، تجهیزات، کالاها و فناوری‌هایی که می‌توانند به فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی، بازفرآوری یا آب سنگین ایران یا توسعه سیستم‌های تحویل تسلیحات هسته‌ای کمک کنند، محدودیت‌های مالی و تجاری مرتبط با برنامه‌های هسته‌ای و موشکی، و تحریم ۱۲۱ فرد و نهاد دخیل در این برنامه‌ها هستند.

شماره‌ی خبر: ۲۳۰۵	تاریخ انتشار خبر: ۹ مهر ۱۴۰۴ (یکم اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.gov.uk/government/news/uk-reimposes-un-sanctions-on-iran	
برچسب: انگلیس، اسنپ بک، ایران، انرژی اتمی، صنایع موشکی	

تحریم شبکه‌های تدارکاتی تسلیحات ایران توسط خزانه‌داری آمریکا

وزارت خزانه‌داری آمریکا در چهارشنبه ۹ مهر ۱۴۰۴ (یکم اکتبر ۲۰۲۵) ۲۱ نهاد و ۱۷ فرد دخیل در شبکه‌هایی را تحریم کرد که تأمین کالاها و فناوری‌های حساس برای وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ایران و همچنین تلاش‌های تولید موشک‌های بالستیک و هواپیماهای نظامی را تسهیل می‌کنند. این شبکه‌ها در فعالیت‌هایی مانند تأمین فناوری برای سیستم‌های پیشرفته موشک‌های سطح به هوا و خرید غیرقانونی هلیکوپتر ساخت آمریکا نقش داشته‌اند. این اقدام به دنبال بازگشت قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل در پنجم مهر ۱۴۰۴ (۲۷ سپتامبر ۲۰۲۵) انجام شده است.

قابلیت‌های موشک‌های بالستیک و تسلیحات متعارف ایران، که توسط شبکه‌های تحریم‌شده امروز پشتیبانی می‌شوند، تهدیدی جدی برای نیروهای آمریکایی در غرب آسیا، کشتی‌های تجاری آمریکا در آب‌های بین‌المللی و غیرنظامیان به شمار می‌رود. «اسکات بسنت» وزیر خزانه‌داری آمریکا، در رابطه با این اقدام اظهار داشت: «حمایت رژیم ایران از گروه‌های نیابتی تروریستی و پیگیری تسلیحات هسته‌ای، امنیت خاورمیانه، ایالات متحده و متحدانمان در سراسر جهان را تهدید می‌کند. تحت رهبری رئیس‌جمهور ترامپ، ما سلاح‌هایی را که ایران برای پیشبرد اهداف مخرب خود استفاده می‌کند، از آن دریغ خواهیم کرد.»

در بیانیه مرتبط با این اقدام آمده است «این تحریم‌ها در حمایت از بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران است. همه کشورهای عضو سازمان ملل موظف به اجرای سریع محدودیت‌های سازمان ملل بر برنامه‌های هسته‌ای، موشکی و تسلیحاتی ایران، از جمله تحریم‌های تسلیحاتی، کنترل صادرات، ممنوعیت سفر، مسدودسازی دارایی‌ها و سایر محدودیت‌ها علیه افراد و نهادها، از جمله بانک‌های دخیل در فعالیت‌های هسته‌ای و موشکی ایران، هستند.»

شماره‌ی خبر: ۲۳۰۶	تاریخ انتشار خبر: ۹ مهر ۱۴۰۴ (یکم اکتبر ۲۰۲۵)
https://home.treasury.gov/news/press-releases/sb0270	
برچسب: آمریکا، اسنپ بک، ایران، تسلیحات، خزانه‌داری	

تحریم‌های ترکیه علیه برنامه هسته‌ای ایران

دولت ترکیه در چهارشنبه ۹ مهر ۱۴۰۴ (یکم اکتبر ۲۰۲۵) دارایی‌های افراد و نهادهای متعددی مرتبط با فعالیت‌های غنی‌سازی اورانیوم ایران را مسدود کرد. این تصمیم، که ذیل شماره ۱۰۴۳۸ ریاست‌جمهوری صادر شده، افراد و سازمان‌های دخیل در برنامه توسعه هسته‌ای ایران را هدف قرار می‌دهد و در هماهنگی با تلاش‌های بین‌المللی برای فشار بر تهران بر سر برنامه هسته‌ای‌اش صورت گرفته است. این اقدام همزمان با تحریم‌های موازی آمریکا علیه شبکه‌های تأمین تسلیحات ایران، پاسخی هماهنگ به قابلیت‌های هسته‌ای ایران است.

فرمان ترکیه دارایی‌های افراد و شرکت‌هایی در بخش‌های مختلف، از جمله تأسیسات هسته‌ای ایران، شرکت‌های کشتیرانی، شرکت‌های انرژی و مراکز تحقیقاتی را مسدود می‌کند. از جمله نهادهای هدف، سازمان انرژی اتمی ایران، چندین بانک و شرکت‌های دخیل در تبدیل اورانیوم و تولید سوخت هسته‌ای قرار دارند.

شماره‌ی خبر: ۲۳۰۷	تاریخ انتشار خبر: ۹ مهر ۱۴۰۴ (یکم اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/10/20251001M1-1.pdf https://www.resmigazete.gov.tr/fihrist?tarih=2025-10-01&mukerrer=1	
برچسب: ترکیه، اسنپ بک، ایران، تحریم، سازمان ملل	

تحریم آمریکا برای محدود کردن همکاری نفتی ایران و چین: هدف قراردادن اهداف مرتبط با فروش نفت ایران

وزارت خزانه‌داری آمریکا در تاریخ ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵) با تحریم بیش از ۵۰ فرد، نهاد و کشتی که فروش و حمل‌ونقل نفت و گاز مایع (LPG) ایران را تسهیل می‌کنند، تلاش‌های خود علیه صادرات نفت و پتروشیمی ایران را تشدید کرد. این شبکه‌ها امکان صادرات میلیاردها دلار محصولات نفتی و پتروشیمی را فراهم کرده‌اند که درآمد حیاتی برای ایران و حمایت آن از گروه‌های مقاومت را تأمین می‌کند.

این اقدام شبکه‌ای را هدف قرار می‌دهد که صدها میلیون دلار گاز مایع ایران را جابه‌جا می‌کند، همراه با حدود دوجین کشتی ناوگان سایه، یک ترمینال نفت خام مستقر در چین و یک پالایشگاه مستقل «تی‌پات» که برای توانایی ایران در صادرات محصولات نفتی و کسب درآمد قابل‌توجه کلیدی هستند. «اسکات بسنت» وزیر خزانه‌داری آمریکا در رابطه با این اقدام اظهار داشت: «وزارت خزانه‌داری با تجزیه اجزای کلیدی ماشین صادرات انرژی ایران، جریان نقدینگی این کشور را مختل می‌کند. در دولت رئیس‌جمهور ترامپ، ما توانایی رژیم برای تأمین مالی گروه‌های تروریستی که ایالات متحده را تهدید می‌کنند، مختل می‌کنیم.»

این چهارمین دور تحریم‌هایی است که طی آن، دولت ترامپ پالایشگاه‌های مستقر در چین را که به خرید نفت ایران ادامه می‌دهند، هدف قرار داده است. این اقدام بر پایه تحریم‌های اخیر در تیر و مرداد ۱۴۰۴ علیه عوامل کلیدی صادرات نفت ایران استوار است و عمدتاً ذیل فرمان اجرایی ۱۳۹۰۲، که بخش نفت و پتروشیمی ایران را هدف قرار می‌دهد و همچنین فرمان اجرایی ۱۳۸۴۶ انجام شده است. این تحریم‌ها در راستای حمایت از یادداشت امنیت ملی رئیس‌جمهور (۲-NSPM) برای اعمال فشار حداکثری اقتصادی بر ایران ادامه می‌یابد.

شماره‌ی خبر: ۲۳۰۸	تاریخ انتشار خبر: ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵)
https://home.treasury.gov/news/press-releases/sb0275	
برچسب: آمریکا، یادداشت امنیت ملی، ایران، خزانه‌داری، LPG	

تحریم‌های خزانه‌داری آمریکا علیه گروه‌های مقاومت در عراق

وزارت خزانه‌داری آمریکا در چهارشنبه ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵) علیه افراد و شرکت‌هایی اقدام کرد که به ایران در دور زدن تحریم‌های آمریکا، تجارت سلاح و انتقال پول در عراق کمک می‌کنند. در بیانیه مرتبط با این تحریم آمده است که «ایران با تکیه بر شبه‌نظامیان عراقی، از جمله کتائب حزب‌الله، قصد دارد به نیروهای امنیتی و اقتصاد عراق نفوذ کند. این گروه‌های مورد حمایت ایران، حملاتی علیه منافع آمریکا و متحدانش در سراسر غرب آسیا انجام می‌دهند.» «جان کی. هورلی»، معاون وزیر خزانه‌داری در امور تروریسم و اطلاعات مالی در مورد این تحریم‌ها گفت: «خزانه داری گروه‌های شبه‌نظامی مورد حمایت ایران مسئول مرگ پرسنل آمریکایی را هدف قرار می‌دهد. ما در حال تجزیه شبکه‌های مالی هستیم که به این گروه‌ها امکان فعالیت می‌دهد. قطع جریان‌های مالی آن‌ها برای حفاظت از جان آمریکایی‌ها و امنیت ملی ضروری است.» این اقدام ذیل فرمان اجرایی ۱۳۲۲۴، که تروریست‌ها و حامیان‌شان را هدف قرار می‌دهد، انجام شده است.

شماره‌ی خبر: ۲۳۰۹	تاریخ انتشار خبر: ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵)
https://home.treasury.gov/news/press-releases/sb0277	
برچسب: خزانه‌داری، آمریکا، عراق، کتائب حزب‌الله	

ایران: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

فضای کلی تقابل غرب با جمهوری اسلامی ایران در ماه گذشته عمدتاً تحت تأثیر فرا رسیدن سال دهم برجام و اقدام سه کشور اروپایی عضو برجام برای فعال‌سازی سازوکار ماشه بود. در همین راستا و همچنین در ادامه‌ی روندهای تحریمی جاری، در این ماه اقدامات تحریمی پرشماری را علیه کشور شاهد بودیم. هر چهار حوزه‌ی تحت هجمه‌ی تحریم‌های دولت آمریکا در سال‌های اخیر یعنی مالی/بانکی، نظامی و دفاعی، انرژی و محور مقاومت در ماه گذشته هدف تحریم‌های آمریکا بودند. افراد، نهادها و مجموعه‌های جدیدی با برچسب‌های تحریمی EO۱۳۲۲۴ (مبارزه با تروریسم)، EO۱۳۳۸۲ (مبارزه با اشاعه‌ی تسلیحات)، EO۱۳۹۰۲ و EO۱۳۸۴۶ (تحریم بخش‌های مختلف اقتصاد ایران، از جمله انرژی) نشان‌گذاری شدند. در این میان، تحریم چهارمین پالایشگاه کوچک‌مقیاس چینی (گروه پتروشیمی شاندونگ جینچنگ) توسط اوفک و همچنین ورود برای اولین بار وزارت امنیت داخلی آمریکا به مباحث اجرایی تحریم از اتفاقات قابل‌توجه این ماه بود.

به نظر می‌رسد جلوگیری از صادرات نفت ایران و اختلال در تسویه‌ی مالی آن، همچنان در صدر اولویت‌های واشینگتن در راستای پیاده‌سازی سیاست فشار حداکثری ترامپ باشد. با این‌که این پویش هنوز نتوانسته آثار مد نظر آمریکا را تأمین کند، و علی‌رغم همه‌ی انتقادات وارد بر آن از سوی کارشناسان تحریم در محافل فکری آمریکایی، دولت ترامپ هنوز به موفقیت این پویش امید داشته و نشانه‌ای از تجدید نظر در این زمینه به چشم نمی‌آید. به همین دلیل، می‌توان پیش‌بینی کرد که روند تحریم‌گذاری اوفک علیه ایران همچنان با قوت ادامه داشته باشد.

در ماه گذشته کشورهای اروپایی از جمله انگلیس نیز تحریم‌های متعددی علیه ایران انجام دادند. یکی از مسائلی که انگیزه‌ی تشدید کنش‌های تحریمی علیه ایران از سوی آمریکا و اروپا را تقویت می‌کند، زد و خورد دیپلماتیک ایران، روسیه و چین از یک سو و آمریکا، اتحادیه‌ی اروپا و بلوک غرب از سوی دیگر بر سر تثبیت روایت هریک از طرفین از سرانجام برجام و تحریم‌های ناشی از قطع‌نامه‌های شش‌گانه‌ی سازمان ملل علیه ایران است. این امر مطمئناً کشورهای بلوک غرب را به سمت سخت‌گیری‌های بیش‌تر و افزایش تحریم علیه ایران سوق خواهد داد. هرچند موفقیت این اقدام برای خود آن‌ها نیز هنوز در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

اخبار تحریمی حوزهی چین

اعمال تعرفه بر واردات الوار و مصنوعات چوبی آمریکا

کاخ سفید در بیانیه‌ای اعلام کرده است که براساس بخش ۲۳۲ قانون توسعه تجارت ۱۹۶۲ از تاریخ ۲۲ مهر (۱۴ اکتبر ۲۰۲۵) تعرفه‌هایی را بر محصولات چوبی وارداتی اعمال می‌کند، این بیانیه شامل سه سطح تعرفه اصلی است:

- چوب و الوار نرم: (Softwood timber and lumber) اعمال تعرفه ۱۰ درصدی بر واردات چوب و الوار نرم
- محصولات چوبی روکش‌دار: اعمال تعرفه ۲۵ درصدی بر واردات محصولات چوبی خاص روکش‌دار. این نرخ از اول ژانویه ۲۰۲۶ به ۳۰ درصد افزایش می‌یابد.
- کابینت آشپزخانه و روشویی: اعمال تعرفه ۲۵ درصدی بر واردات کابینت‌های آشپزخانه و روشویی (شامل قطعات آن‌ها). این نرخ از اول ژانویه ۲۰۲۶ به ۵۰ درصد افزایش می‌یابد.

آمریکا علیرغم داشتن ظرفیت تولید عملی برای تامین ۹۵ درصد از مصرف چوب نرم خود، از سال ۲۰۱۶ واردکننده خالص الوار بوده است. دولت آمریکا اذعان دارد که اتکای بیش از حد به چوب، الوار و محصولات مشتقات خارجی می‌تواند قابلیت‌های دفاعی، صنعت ساختمان و قدرت اقتصادی ایالات متحده را به خطر بیندازد و نهایتاً امنیت ملی آمریکا را با خطر مواجه می‌کند.

تحلیل:

این تعرفه‌ها تأثیر محدود اما ملموسی بر چین خواهند داشت چین صادرکننده عمده چوب خام و الوار نیم‌ساخته به آمریکا نیست، بلکه برعکس، یکی از بزرگترین واردکنندگان جهانی این مواد اولیه محسوب می‌شود. بنابراین، تعرفه بر چوب خام تأثیر مستقیم چندانی بر صادرات چین ندارد. با این حال، چین در زمینه صادرات محصولات نهایی و نیمه‌ساخته مانند کابینت، مبلمان و مصنوعات چوبی مهندسی‌شده به بازار آمریکا، حضور قابل‌توجهی دارد. لازم به ذکر است که صادرات این دسته از کالاهای چینی، حتی پیش از این نیز تحت تأثیر تعرفه‌های تجاری قبلی آمریکا کاهش یافته بود.

شماره‌ی خبر: ۲۳۱۰	تاریخ انتشار خبر: ۷ مهر ۱۴۰۴ (۲۹ سپتامبر ۲۰۲۵)
https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/09/adjusting-imports-of-timber-lumber-and-their-derivative-products-into-the-united-states/	
برچسب‌ها: تحریم‌های تجاری، تعرفه، امنیت ملی، الوار و مصنوعات چوبی، زنجیره تأمین	

مقررات جدید وزارت بازرگانی آمریکا برای گسترش فهرست نهادها

وزارت بازرگانی آمریکا مقررات جدیدی وضع کرده است که بر اساس آن، شرکت‌های تابعه‌ای که ۵۰ درصد یا بیشتر سهام آن‌ها به صورت تجمیعی (in the aggregate) متعلق به یک یا چند شرکت مندرج در فهرست نهادها (Entity List) یا فهرست کاربران نهایی نظامی (MEU List) باشد، به طور خودکار در این فهرست‌ها قرار می‌گیرند و مشمول همان محدودیت‌های شرکت مادر می‌شوند.

علاوه بر این، دفتر صنعت و امنیت (BIS) وزارت بازرگانی هشدار می‌دهد که ریسک دور زدن تحریم‌ها به مالکیت بیش از ۵۰ درصد محدود نیست. اگر شرکت مادر تحریم شده کمتر از ۵۰ درصد سهام شرکت تابعه را داشته باشد، اما این میزان به اندازه‌ای باشد که نفوذ قابل توجهی بر تصمیم‌گیری‌های شرکت داشته باشد، صادرات به آن شرکت همچنان پرریسک تلقی می‌شود و پرچم قرمز محسوب می‌گردد. صادرکنندگان موظفند در صورت آگاهی از مالکیت جزئی یک نهاد خارجی توسط طرف‌های فهرست شده، درصد دقیق مالکیت را تعیین کنند. در صورتی که مالکیت قابل تأیید نباشد، صادرکنندگان باید پیش از انجام معامله، مجوز وزارت بازرگانی را دریافت کنند.

این مقررات جدید، مسئولیت انجام بررسی‌های دقیق‌تر (Due Diligence) را بر عهده صادرکنندگان آمریکایی و بین‌المللی قرار می‌دهد تا از انطباق با مقررات اطمینان حاصل کنند. شرکت‌های تابعه لزوماً در فهرست غربالگری یکپارچه وزارت بازرگانی ثبت نمی‌شوند.

پیش‌تر، محدودیت‌های فهرست‌های وزارت بازرگانی تنها به خود شرکت‌ها یا سازمان‌های مندرج در فهرست محدود بود.

تحلیل:

در حال حاضر، بیش از ۳۴۰۰ شرکت در فهرست نهاد (Entity List) وزارت بازرگانی آمریکا قرار دارند که حدود ۱۴۰۰ مورد از آنها چینی هستند. بر اساس تحلیل شرکت مشاوره و ایرچاینا پس از اجرای این مقررات تعداد آنها به ۲۰۰۰۰ نهاد افزوده می‌شود. این مقررات، گامی کلیدی در استراتژی آمریکا برای رقابت و محدودسازی توانمندی‌های فناوری چین محسوب می‌شود و نشان‌دهنده تشدید قابل توجه دامنه و شدت کنترل‌های صادراتی این کشور است. مقررات جدید به طور مستقیم راه‌های دور زدن تحریم‌های پیشین توسط شرکت‌های چینی را مسدود می‌کند. رویکرد سخت‌گیرانه در تعیین مالکیت، تلاش‌ها برای پنهان‌سازی ساختار مالکیت از طریق شبکه‌های پیچیده شرکتی را خنثی می‌نماید. علاوه بر این، واگذاری مسئولیت بررسی دقیق‌تر (Due Diligence) به صادرکنندگان آمریکایی و بین‌المللی، هزینه و ریسک تجارت با شرکت‌هایی که با نهادهای تحریم شده ارتباط سازمانی دارند را به شدت افزایش می‌دهد. این امر فضای تجارت بین‌المللی را به سمت جداسازی (Decoupling) بیشتر سوق می‌دهد.

شماره‌ی خبر: ۲۳۱۱	تاریخ انتشار خبر: ۷ مهر ۱۴۰۴ (۲۹ سپتامبر ۲۰۲۵)
https://www.federalregister.gov/documents/2025/09/30/2025-19001/expansion-of-end-user-controls-to-cover-affiliates-of-certain-listed-entities	
برچسب‌ها: تحریم‌های وزارت بازرگانی، کنترل صادرات، قانون ۵۰ درصد شرکت‌های تابعه	

افزودن ۱۹ شرکت چینی به فهرست محدودیتهای وزارت بازرگانی آمریکا

دفتر صنعت و امنیت (BIS) وزارت بازرگانی آمریکا در تاریخ ۱۶ مهر ۱۴۰۴ (۸ اکتبر ۲۰۲۵)، ۲۹ شرکت را به فهرست نهاد (Entity List) خود اضافه کرد که ۱۹ مورد از آنها در چین مستقر هستند. این نهادها متهم به تأمین قطعات برای نیروی قدس سپاه پاسداران ایران، گروههای مقاومت در یمن و حماس، از جمله تأمین قطعات پهپادها، هستند. از جمله این نهادها، شعبه‌های چین و هنگ‌کنگ شرکت آرو الکترونیکس (Arrow Electronics) هستند که متهم به تسهیل خرید و تأمین قطعات الکترونیکی با منشأ آمریکایی برای استفاده در پهپادهای گروههای مقاومت شده‌اند. بر اساس این مقررات، صادرات، صادرات مجدد یا انتقال داخلی تمام اقلام مشمول آیین‌نامه کنترل صادرات (EAR)، که شامل بسیاری از فناوری‌های آمریکایی است، به این نهادها نیازمند دریافت مجوز است. به طور کلی، فرض بر رد درخواست‌های این مجوزها خواهد بود.

شماره‌ی خبر: ۲۳۱۲	تاریخ انتشار خبر: ۱۶ مهر ۱۴۰۴ (۸ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.federalregister.gov/documents/2025/10/09/2025-19508/additions-to-the-entity-list	
برچسب‌ها: چین، ایران، پهپادها، تحریم وزارت بازرگانی	

تحریم بخش‌های دریایی چین به دلیل همکاری با ایران

در ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (نهم اکتبر ۲۰۲۵)، وزارت خزانه‌داری آمریکا (OFAC) بیش از ۵۰ فرد، نهاد و کشتی را تحریم کرد که در صادرات نفت و گاز مایع ایران نقش دارند که در بین آنها چهار هدف چینی نیز قرار دارد:

- پالایشگاه: Shandong Jincheng Petrochemical Group (پالایشگاه تی‌پات در شان‌دونگ).
- پایانه بندری: Rizhao Shihua Crude Oil Terminal (در بندر لان‌شان، وابسته به Sinopec).
- آژانس کشتیرانی: Qingdao Hexin United International Shipping Agency (در چین‌گداو).
- شرکت مالک کشتی: Neowave Management Co., Ltd. (مالک کشتی MADESTAR).

نهادهای ذکر شده به فهرست تحریم‌های وزارت خزانه‌داری بر اساس فرمان اجرایی ۱۳۹۰۲ (E.O. ۱۳۹۰۲) به دلیل فعالیت در بخش نفت و پتروشیمی ایران اضافه می‌شوند. کلیه دارایی‌های این نهادها در حوزه قضایی آمریکا مسدود می‌شود، شهروندان آمریکایی از انجام هرگونه معامله با این نهادها منع می‌شوند، هر شخصی که با این نهادها معامله کند، خود نیز در معرض تحریم قرار می‌گیرد.

شماره‌ی خبر: ۲۳۱۳	تاریخ انتشار خبر: ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵)
https://home.treasury.gov/news/press-releases/sb0275	
برچسب‌ها: تحریم وزارت خزانه‌داری، تحریم دریایی، ایران، چین، آمریکا	

افزودن چهارده شرکت مرتبط با آمریکا به فهرست نهادهای غیر قابل اعتماد چین

در تاریخ ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (نهم اکتبر ۲۰۲۵)، وزارت بازرگانی چین ۱۴ شرکت عمدتاً آمریکایی را به فهرست نهادهای غیر قابل اعتماد خود اضافه کرد. تعداد قابل توجهی از این شرکتها شرکت‌های فعال در حوزه تجهیزات دفاعی، هوافضا و تحلیل فناوری هستند.

شرکت‌های هدف در سه حوزه متمرکز شده‌اند:

صنایع دفاعی و امنیتی: شرکت‌های البیت سیستمز (Elbit Systems of America, LLC)، اپیروس (Epirus, Inc)، اکسلیس (Exelis Inc)، تلدین فلیر (Teledyne FLIR, LLC) و بی‌ای‌ئی سیستمز (BAE Systems, Inc). که در حوزه پهپادها، سیستم‌های دفاعی و فناوری‌های پیشرفته نظامی فعالیت دارند و عمدتاً با پنتاگون همکاری می‌کنند.

تحلیل اطلاعات و امنیت سایبری: شرکت‌های رکورد فچر (Recorded Future, Inc) و تک اینسایتس (TechInsights Inc) که با تحلیل داده‌ها و انتشار گزارش‌های مرتبط با قابلیت‌های فناوریانه یا آسیب پذیری‌های چین، توجه نهادهای امنیتی غرب را جلب کرده‌اند.

نهادهای تأثیرگذار امنیتی: انجمن بین‌المللی امنیت هالیفاکس (Halifax International Security Forum) که به عنوان یک پلتفرم سیاست‌گذاری امنیتی شناخته می‌شود.

بر اساس این اقدام، این نهادها از انجام هرگونه فعالیت تجاری و سرمایه‌گذاری جدید در چین محروم شده‌اند و کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی چینی نیز از همکاری با آنها به ویژه در زمینه انتقال داده‌های حساس منع خواهند شد.

تحلیل:

این گام چین، پاسخی مستقیم به تحریم‌های پیشین آمریکا علیه نهادهای چینی فعال در زنجیره تأمین ایران است و هدف آن نشان دادن ظرفیت تلافی و افزایش هزینه‌های اقدامات محدودکننده علیه منافع چین می‌باشد. از طریق این اقدام، چین هشدار داده است که هرگونه همکاری اطلاعاتی، امنیتی یا فناوریانه علیه آن با پاسخ قاطع و بازدارنده روبرو خواهد شد.

شماره‌ی خبر: ۲۳۱۴	تاریخ انتشار خبر: ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.mofcom.gov.cn/zwgk/zcfb/art/2025/art_9b662990fa4a4d26ba3984ab5d826960.html	
برچسبی‌ها: نهادهای غیرقابل اعتماد، چین، آمریکا	

تداوم محدودیت‌های چین بر واردات تراشه آمریکایی

بنابر گزارش رویترز، چین در راستای دور کردن شرکتهای فناوری خود از محصولات آمریکایی مانند پردازنده‌های هوش مصنوعی انویدیا، اجرای کنترل‌های خود بر واردات تراشه را تشدید کرده است. گزارش‌ها حاکی از آن است که در هفته‌های اخیر، تیم‌های تخصصی گمرک در بنادر اصلی سراسر چین مستقر شده‌اند تا با اعمال بازرسی‌های سختگیرانه بر محموله‌های نیمه‌رسانا، از تبعیت شرکت‌های داخلی از دستورالعمل‌های اخیر مقامات نظارتی چین اطمینان حاصل کنند.

تحلیل:

این دستورالعمل‌ها با هدف منصرف کردن شرکت‌ها از خرید تراشه‌های مخصوص چین انویدیا وضع شده‌اند، بخشی از راهبرد کلان چین برای خودکفایی فناورانه به شمار می‌روند. این اقدام در بستر رقابت فناورانه فزاینده میان چین و آمریکا و در پی تشدید محدودیت‌های صادراتی واشنگتن بر تراشه‌های پیشرفته صورت می‌گیرد. چین از این طریق می‌کوشد هم وابستگی به فناوری آمریکا را کاهش دهد و هم زنجیره تأمین شرکت‌های داخلی را به سمت جایگزین‌های بومی سوق دهد.

شماره‌ی خبر: ۲۳۱۵	تاریخ انتشار خبر: ۱۸ مهر ۱۴۰۴ (۱۰ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.reuters.com/world/china/china-steps-up-customs-crackdown-nvidia-ai-chips-ft-reports-2025-10-10/	
برچسب‌ها: جداسازی زنجیره‌های تأمین، خودکفایی، تراشه، هوش مصنوعی	

اعمال کنترل‌های صادراتی چین بر مواد فوق‌سخت

وزارت بازرگانی چین در تاریخ ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵) با انتشار بیانیه شماره ۵۵، کنترل‌های صادراتی جامعی را در حوزه مواد و فناوری‌های فوق‌سخت اعمال کرد. این مقررات که بلافاصله به اجرا درآمد، سه حوزه کلیدی را تحت پوشش قرار می‌دهد:

۱. کنترل مواد فوق‌سخت: کالاهای مشمول کنترل در این دسته شامل موارد زیر می‌شوند:

میکروپودر الماس مصنوعی
بلورهای تکی الماس مصنوعی
سیم‌های برش الماس مصنوعی
سنگ‌های سایش الماس مصنوعی

۲. کنترل تجهیزات ساخت پیشرفته: این بخش شامل ماشین‌آلات و دستگاه‌های تخصصی مورد استفاده در تولید مواد فوق‌سخت است.

سیستم‌های رسوب‌دهی شیمیایی فاز بخار (CVD) با جت پلاسما
سیستم‌های رسوب‌دهی با قوس الکتریکی جریان مستقیم

۳. کنترل دانش فنی و فناوری: کنترل فناوری ساخت تجهیزات بالا از جمله صادرات دانش فنی، جزئیات فرآیند و روش‌های عملیاتی مربوط به استفاده از این دستگاه‌ها

تحلیل:

اقدام چین در اعمال کنترل‌های صادراتی بر صنعت مواد فوق‌سخت، پیامدهای مستقیمی برای زنجیره جهانی صنایع وابسته خواهد داشت. این محدودیت‌ها، بخش‌های گسترده‌ای از اقتصاد پیشرفته را که به پرداخت و برش مواد فوق‌سخت وابسته هستند - از جمله صنایع اپتیک و لیزر، تولید نیمه‌هادیها، ساخت توربین‌های پیشرفته و موتورهای جت - در سطح جهان و به‌ویژه در آمریکا و متحدانش تحت تأثیر قرار می‌دهد.

این رویکرد جامع که سه سطح «مواد، تجهیزات و دانش فنی» را همزمان هدف قرار داده، نشان می‌دهد که چین نه تنها به محدود کردن دسترسی به محصول نهایی می‌اندیشد، بلکه به‌طور استراتژیک قصد دارد توانایی سایر کشورها برای دستیابی به خودکفایی در تولید این مواد حیاتی را نیز مهار کند. این حرکت، یک گام بلند در جهت تغییر موازنه فناوریانه جهانی است که وابستگی عمیق زنجیره تأمین جهانی به مواد اولیه حیاتی ساخت چین را به ابزاری راهبردی در رقابت فناوریانه تبدیل می‌کند.

شماره‌ی خبر: ۲۳۱۶	تاریخ انتشار خبر: ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.mofcom.gov.cn/zwgk/zcfb/art/2025/art_949f47563b834dad95b0010f375a892c.html	
برچسب‌ها: کنترل صادرات، چین، مواد فوق سخت، نیمه‌هادی‌ها، تسلط بر زنجیره‌های تأمین	

اعمال کنترل‌های صادراتی چین بر زنجیره تأمین مواد معدنی کمیاب

وزارت بازرگانی چین در تاریخ ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵) با انتشار سه اطلاعیه جداگانه (شماره‌های ۵۶، ۵۷ و ۶۲)، کنترل‌های صادراتی جامع‌تری را بر کل زنجیره تأمین مواد معدنی کمیاب اعمال کرد. این اقدام که از ۱۷ آبان (۸ نوامبر) به مرحله اجرا درمی‌آید، صادرکنندگان را ملزم می‌کند برای ادامه فعالیت‌های خود مجوزهای لازم را دریافت کنند. جزئیات کنترل‌های اعمال شده:

۱. کنترل تجهیزات و مواد اولیه (اطلاعیه شماره ۵۶): این اطلاعیه، ماشین‌آلات، مواد شیمیایی و مواد اولیه کلیدی مورد استفاده در فرآیند جداسازی و پالایش مواد معدنی کمیاب را هدف قرار داده است. موارد تحت کنترل شامل موارد زیر می‌شود:

سانتریفیوژهای استخراج

تجهیزات هوشمند ته‌نشینی برای حذف ناخالصی‌ها

کوره‌های پخت و تجهیزات الکترولیز

مواد خام و کمکی مورد استفاده در ساخت آهنرباهای دائمی و...

۲. گسترش فهرست مواد معدنی تحت کنترل (اطلاعیه شماره ۵۷): پنج عنصر جدید—هولمیوم، اربیوم، تولیوم، اروپیم و ایتربیوم—به فهرست مواد تحت کنترل اضافه شد. این اقدام، تعداد کل عناصر کمیاب تحت محدودیت را به ۱۷ مورد می‌رساند. این مواد نقش حیاتی در صنایع پیشرفته از جمله تولید تجهیزات دفاعی، سیستم‌های لیزری، کاتالیزورها و قطعات الکترونیکی حساس ایفا می‌کنند.

۳. کنترل دانش فنی و فناوری (اطلاعیه شماره ۶۲): این بخش به طور مشخص صادرات دانش فنی را هدف گرفته و طیف وسیعی از فناوری‌های مرتبط با استخراج، پالایش، جداسازی، ذوب فلز و ساخت آهنرباهای دائمی را تحت کنترل قرار می‌دهد.

تحلیل:

این سه اطلاعیه در کنار هم، یک «حصار فناورانه» کامل در اطراف صنعت استراتژیک مواد کمیاب چین ایجاد می‌کند. چین با این اقدام نه تنها دسترسی به محصول نهایی، بلکه به تجهیزات تولید، مواد اولیه و مهم‌تر از همه، دانش ساخت و توسعه این صنعت را کنترل می‌کند. این رویکرد جامع، راه‌گریز شرکت‌های خارجی را برای ایجاد زنجیره تأمین جایگزین را بسیار دشوارتر و پرهزینه‌تر می‌کند. هدف استراتژیک واضح است: حفظ انحصار در زنجیره ارزش مواد کمیاب و تبدیل وابستگی جهانی به این مواد به یک اهرم ژئوپلیتیک کارآمد. این حرکت، وابستگی شدید غرب به این مواد حیاتی را به یک نقطه آسیب‌پذیر استراتژیک تبدیل خواهد کرد.

شماره‌ی خبر: ۲۳۱۷	تاریخ انتشار خبر: ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.mofcom.gov.cn/zwgk/zcfb/art/2025/art_59ec4f6bec0b459aa4a30c4bbd0a41c1.html https://www.mofcom.gov.cn/zwgk/zcfb/art/2025/art_1315078cebe04210bc35c72a4e7f7967.html https://www.mofcom.gov.cn/zcfb/zc/art/2025/art_b2ad258652cf4c31858550c3a597b04f.html	
برچسب‌ها: کنترل صادرات، مواد معدنی کمیاب، چین، تسلط بر زنجیره‌های تأمین	

اعمال کنترل‌های صادراتی چین بر زنجیره تأمین باتری‌های لیتیومی

وزارت بازرگانی چین در تاریخ ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (نهم اکتبر ۲۰۲۵) با انتشار اطلاعیه شماره ۵۸، کنترل‌های صادراتی جامعی را بر زنجیره تأمین باتری‌های لیتیومی اعمال کرد. بر اساس این اطلاعیه که از ۱۷ آبان (هشتم نوامبر) به مرحله اجرا درمی‌آید، صادرکنندگان برای موارد زیر ملزم به دریافت مجوز از این وزارتخانه هستند:

محصولات و فناوری‌های تحت کنترل:

- باتری‌های پیشرفته: انواع لیتیوم-یون قابل شارژ با چگالی انرژی جرمی برابر یا بیش از ۳۰۰ وات‌ساعت بر کیلوگرم
- تجهیزات تولیدباتری‌های لیتیوم یونی: دستگاه‌های تخصصی شامل رولینگ، لمینیت، تزریق الکترولیت، پرس حرارتی و سیستم‌های فعال‌سازی و ظرفیت‌سنجی
- دانش فنی: فناوری‌های مربوط به طراحی و تولید تجهیزات فوق
- مواد و تجهیزات تخصصی: مواد شیمیایی و دستگاه‌های صنعتی مورد استفاده در ساخت الکترودهای مثبت و منفی

تحلیل:

این اقدام که در ادامه محدودیت‌های اعمال شده بر مواد معدنی کمیاب و فناوری‌های فوق‌سخت صورت می‌گیرد، نشان‌دهنده عزم پکن برای حفظ برتری در زنجیره ارزش فناوری‌های انرژی پاک، کنترل خروج فناوری‌های پیشرفته و مواد حیاتی و تبدیل مزیت فعلی در بازار باتری به اهرمی راهبردی در رقابت فناورانه است.

با هدف قرار دادن همزمان محصول نهایی، تجهیزات تولید، مواد اولیه و دانش فنی، چین در حال ایجاد یک «حصار فناورانه» کامل حول صنعت باتری‌های پیشرفته است که وابستگی جهانی به این فناوری را به نقطه اتکایی راهبردی تبدیل می‌کند

شماره‌ی خبر: ۲۳۱۸	تاریخ انتشار خبر: ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.mofcom.gov.cn/zwgk/zcfb/art/2025/art_79646f0161564975a938fe00fee158d5.html	
برچسب‌ها: کنترل صادرات، تسلط بر زنجیره‌های تأمین، باتری‌های لیتیومی، چین	

مقررات جدید چین در توسعه فرامرزی قوانین کنترل صادراتی مرتبط با مواد معدنی کمیاب

وزارت بازرگانی چین در تاریخ ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (نهم اکتبر ۲۰۲۵) با انتشار اطلاعیه شماره ۶۱، اقدام بی‌سابقه‌ای با ماهیت برون‌مرزی (Extraterritorial) را به اجرا گذاشت که کنترل این کشور بر عناصر معدنی کمیاب را حتی پس از خروج این مواد از مرزهای چین گسترش می‌دهد. بنابر این اطلاعیه موارد زیر تحت کنترل مقررات فرامرزی صادرات قرار می‌گیرند:

- **صادرات مجدد مستقیم:** صادرات هرگونه عنصر معدنی کمیاب، آلیاژها و اکسیدهای آنها که منشأ چینی دارد از تاریخ ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (نهم اکتبر ۲۰۲۵) مستلزم دریافت مجوز از وزارت بازرگانی چین است.
- **صادرات محصولات ساخته شده در خارج از کشور:** در صورتی که آهنرباهای دائمی تولید شده از مواد معدنی کمیاب و مواد هدف پاشش (مورد استفاده در ساخت نمایشگرهای پیشرفته و اجزای تراشه‌ها) (بخش ۲ پیوست ۱) تولید شده در خارج از چین یک‌دهم درصد یا بیشتر از ارزش آنها از عناصر معدنی کمیاب چینی تشکیل شده باشد. از تاریخ دهم آذر ۱۴۰۴ (اول دسامبر ۲۰۲۵) برای صادرات به کشور ثالث نیازمند مجوز از وزارت بازرگانی چین هستند.

- **صادرات مبتنی بر فناوری:** هرگونه مواد، آلیاژ، اکسید یا آهنربا (بخش ۱ و ۲ پیوست ۱) که در خارج از چین با استفاده از فناوری‌های چینی مربوط به استخراج، جداسازی، ذوب فلز، یا ساخت مواد مغناطیسی معدنی کمیاب تولید شده‌اند، از تاریخ دهم آذر ۱۴۰۴ (اول دسامبر ۲۰۲۵) برای صادرات به کشور ثالث نیازمند مجوز از وزارت بازرگانی چین هستند.

این اطلاعیه ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های اصلی را برای کنترل‌های صادراتی این بخش در نظر گرفته است:

- ممنوعیت‌های قطعی: صدور مجوز برای کاربران نظامی خارجی، نهادهای تروریستی، برنامه‌های مرتبط با سلاح‌های کشتار جمعی و نهادهای موجود در فهرست سیاه چین، به طور کلی ممنوع است.
- بررسی ویژه: صادرات به منظور تحقیق و توسعه یا تولید تراشه‌های پیشرفته (منطق $14 \geq nm$ یا حافظه $256 \leq$ لایه) یا ساخت تجهیزات تولید، تجهیزات آزمایش و مواد مورد نیاز برای فرآیندهای نیمه‌رسانای فوق، یا تحقیق و توسعه در زمینه هوش مصنوعی با کاربرد نظامی بالقوه، به صورت موردی مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

هر صادرکننده (اعم از چینی یا خارجی) باید هنگام انتقال یا صادرات اقلام کنترل‌شده، به گیرنده بعدی یک «گواهی اطلاع‌رسانی انطباق» ارائه دهد.

کنترل‌های فوق بر اساس قوانین و مقررات مرتبط از جمله «قانون کنترل صادرات چین» و «مقررات کنترل صادرات اقلام دومانظوره چین»، و با تأیید شورای دولتی (State Council) چین اعمال شده است و بر این اساس صادرکنندگانی که از این مقررات پیروی نکنند می‌توانند در فهرست سیاه کنترل‌های صادراتی چین قرار بگیرند.

تحلیل:

تمایل چین برای حفظ حاکمیت بر سرنوشت مواد معدنی کمیاب خود، حتی پس از تبدیل این مواد به محصولات پیشرفته‌ای مانند آهنرباهای دائمی و مواد هدف پاشش در خارج از مرزهایش - با یک آستانه کنترل بسیار پایین (۰.۱٪ از ارزش) - گامی استراتژیک و تهاجمی در پاسخ به محدودیت‌های فناوری غرب و تثبیت کنترل ژئوپلیتیک این کشور بر منابع حیاتی است. مهم‌ترین جنبه این بیانیه، معرفی کنترل فرامرزی (Extraterritorial Control) است که تقلیدی مستقیم از رویکرد قانون محصول مستقیم خارجی (FDPR) وزارت بازرگانی آمریکا محسوب می‌شود. همانگونه که آمریکا صادرات تراشه‌های تولیدشده با فناوری آمریکایی را محدود می‌کند، چین نیز با اعمال این مکانیزم بر مواد معدنی کمیاب، یک اهرم متقابل قدرتمند در رقابت فناورانه ایجاد کرده است. این اطلاعیه در واقع حاکمیت مقررات چین را تا انتهای زنجیره ارزش جهانی گسترش می‌دهد و وابستگی استراتژیک جهان به عناصر معدنی کمیاب چینی را به یک ابزار ژئوپلیتیک کارآمد تبدیل می‌کند.

تأکید سخنگوی وزارت بازرگانی چین بر ممنوعیت صریح استفاده از این مواد در کاربردهای نظامی - در قالب روایتی از یک قدرت مسئول و صلح‌طلب - بخشی از استراتژی بزرگتر این کشور برای نمایش رهبری جهانی و ترویج تصویری از خود به عنوان مدافع ثبات بین‌المللی است.

شماره‌ی خبر: ۲۳۱۹	تاریخ انتشار خبر: ۱۷ مهر ۱۴۰۴ (۹ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.mofcom.gov.cn/zcfb/zc/art/2025/art_b2ad258652cf4c31858550c3a597b04f.html	
برچسب‌ها: کنترل صادرات، مواد معدنی کمیاب، کنترل فراسرزمینی، جدایی زنجیره‌های تأمین	

تغییرات در هزینه‌های بندری آمریکا

دفتر نمایندگی تجاری آمریکا با انتشار اعلامیه‌ای بر مقررات ماه آوریل، تغییرات قابل توجهی در سیاست هزینه گذاری بنادر این کشور برای شناورهای مرتبط با چین اعمال کرده است. در این بازبینی که تلفیقی از کاهش و تشدید محدودیت‌هاست:

تخفیف‌های اعطاشده:

- **حمل خودرو:** عوارض شناورهای حمل خودروی خارجی به ۴۶ دلار به ازای هر تن خالص کاهش یافت که نسبت به نرخ اولیه ۱۵۰ دلاری بهبود محسوس دارد.
- **حمل گاز طبیعی:** حذف شرط تعلیق مجوز صادرات LNG برای شرکت‌هایی که از ناوگان خارجی استفاده می‌کنند.

سیاست‌های تنبیهی جدید:

- **تعرفه‌های سنگین:** اعمال تعرفه ۱۰۰ درصدی بر جرثقیل‌های ساحلی چینی و شاسی‌های مخصوص حمل کانتینر
- **هشدار آینده:** پیشنهاد تعرفه‌های تا سقف ۱۵۰ درصد برای تجهیزات پیشرفته‌تری مانند جرثقیل‌های گانت‌تری لاستیکی

این عوارض تنبیهی بر اساس دستور اجرایی است که ترامپ در آوریل امسال مبنی بر تحقیقات بخش ۳۰۱ در حوزه سلطه چین بر حوزه حمل و نقل دریایی و بنادر آمریکایی صادر کرد. و بر اساس آن وزارت بازرگانی در همان ماه هزینه‌های گسترده‌ای را بر کشتی‌های مرتبط با چین که در بنادر آمریکا پهلو می‌گرفتند اعمال کرد.

تحلیل:

تغییرات اخیر مقررات بندری آمریکا نشان می‌دهد که سیاست آمریکا در قبال چین در یک اختلاف بین گروه‌های مختلف داخلی درگیر است. از یک سو با رویکردی تهاجمی و تنبیهی به مقابله با نفوذ چین در زنجیره لجستیک دریایی پرداخته و از سوی دیگر با اعمال انعطاف‌های تاکتیکی، ملاحظات اقتصادی داخلی را نیز در نظر گرفته است. اعمال تعرفه ۱۰۰ درصدی بر جرثقیل‌های کشتی به ساحل (STS Cranes) و شاسی‌های اینترمدال، مهم‌ترین بخش تهاجمی این بسته است. علاوه بر این پیشنهاد تعرفه ۱۵۰ درصدی بر سایر تجهیزات مانند جرثقیل‌های گانتی لاستیکی (RTG) نشان‌دهنده تمایل به اعمال فشار بیشتر در آینده است. تغییرات مربوط به LNG و کشتی‌های حمل خودرو، نشان‌دهنده تسلیم شدن دولت در برابر واقعیت‌های اقتصادی و فشار صنایع داخلی است.

از جنبه مالی، آمریکا پیش‌بینی می‌کند در سال ۲۰۲۶ حدود ۳.۲ میلیارد دلار از عوارض بندری مربوط به کشتی‌ها و تجهیزات چینی درآمد کسب کند. بر اساس برآورد تحلیلگران، نزدیک به نیمی از این هزینه‌ها بر دوش شرکت دولتی کاسکو چین خواهد بود. با این حال، باید توجه داشت که بخشی از این بار مالی نهایتاً از طریق افزایش قیمت کالاها به مصرف‌کننده آمریکایی منتقل خواهد شد. این واقعیت، تنش ذاتی بین اهداف امنیت ملی و ملاحظات رفاه داخلی را در استراتژی آمریکا آشکار می‌سازد.

شماره‌ی خبر: ۲۳۲۰	تاریخ انتشار خبر: ۱۸ مهر ۱۴۰۴ (۱۰ اکتبر ۲۰۲۵)
https://ustr.gov/about/policy-offices/press-office/press-releases/2025/october/ustr-modifies-certain-aspects-section-301-ships-action-and-proposes-further-modifications-action	
برچسب‌ها: هزینه‌های بندری، تعرفه مالیاتی، تجهیزات بندری، لجستیک دریایی، سلطه دریایی	

اعمال هزینه‌های بندری بر کشتی‌های آمریکایی

وزارت حمل و نقل چین در تاریخ ۱۸ مهر (دهم اکتبر) با انتشار بیانیه‌ای، اقدام متقابلی در پاسخ به عوارض بندری جدید آمریکا اعلام کرد. بر این اساس، از ۲۲ مهر (۱۴ اکتبر) - همزمان با اجرایی شدن عوارض آمریکا - کشتی‌های تحت مالکیت یا مدیریت نهادهای آمریکایی مشمول عوارض اضافی در بنادر چین خواهند شد.

در مقررات مرتبط با این هزینه‌ها آمده است که عوارض مربوطه از کشتی‌هایی که توسط شرکت‌ها یا سازمان‌هایی مالکیت یا اداره می‌شوند که شرکت‌ها، سازمان‌ها یا افراد آمریکایی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم ۲۵ درصد یا بیشتر از سهام (حق رأی، کرسی هیئت مدیره) آن‌ها را در اختیار دارند دریافت خواهد شد.

وزارت حمل و نقل چین کشتی‌های «ساخت چین» را که شامل سایر شروط برای دریافت هزینه اضافی بندری هستند را از این عوارض معاف کرده است.

عوارض اعمال شده به صورت پله‌کانی در طی چهار سال افزایش می‌یابد. کشتی‌های مشمول این عوارض از ۲۲ مهر به بعد به ازای پهلوگیری در بنادر چین ۴۰۰ یوان (۵۶ دلار) به ازای هر تن خالص باید عوارض بپردازند. در سال ۲۰۲۸ این عوارض به ۱۱۲ یوان به ازای هر تن می‌رسد.

اگر یک کشتی در یک سفر دریایی مشخص در چندین بندر چین پهلو بگیرد، عوارض بندری ویژه تنها در اولین بندر پهلوگیری دریافت می‌شود. و هر کشتی یکسان، در طول یک سال، حداکثر برای ۵ سفر دریایی مشمول عوارض بندری ویژه خواهد شد.

سخنگوی وزارت بازرگانی چین در تاریخ ۲۱ مهر (۱۳ اکتبر) بیان کرده بود که چین از زمان مذاکرات اقتصادی و تجاری در لندن، در مورد هزینه‌های بندری اعمالی آمریکا درگیر مذاکره بوده. اما آمریکا موضعی منفی نشان داده و خودسرانه بر اجرای این تدابیر پافشاری کرده و اخیراً اطلاعیه‌ای صادر کرده که الزامات خاصی را برای اعمال عوارض بر کشتی‌های چینی تعیین می‌کند. و این اقدام چین در واکنش به این اقدامات آمریکاست.

تحلیل:

بر اساس گزارش‌های تحلیلی، عوارض بندری جدید چین دامنه تأثیر قابل توجهی در صنعت حمل‌ونقل دریایی جهانی خواهد داشت. داده‌های شرکت تحقیقاتی کلارکسونز نشان می‌دهد این اقدام ۱۵ درصد از تانکرهای نفتی جهان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. همچنین عمر نوکتا، تحلیلگر مؤسسه جفریز، برآورد کرده است که ۱۳ درصد از نفتکش‌های خام و ۱۱ درصد از کشتی‌های کانتینری ناوگان جهانی در دامنه اثر این تصمیم قرار خواهند گرفت.

این اقدام تلافی‌جویانه چین را باید فراتر از یک تصمیم صرفاً اقتصادی، به عنوان گامی در گسترش میدان جنگ ژئواکونومیک تفسیر کرد که از مرزهای تجارت کالا و فناوری فراتر رفته و اکنون عرصه زیرساخت حیاتی حمل‌ونقل دریایی را نیز دربرگرفته است.

چین با اعمال این عوارض، هزینه‌های عملیاتی شرکت‌های کشتیرانی آمریکایی را به شدت افزایش می‌دهد و عملاً شرکت‌های حمل‌ونقل را تشویق می‌کند تا از کشتی‌های با پرچم یا مالکیت غیرآمریکایی استفاده کنند. هر چند سهم کشتی‌های آمریکایی در تجارت جهانی چندان بالا نیست اما گستردگی تعریف «شرکت آمریکایی» توسط چین باعث می‌شود که پاسخ تلافی‌جویانه چین، علی‌رغم محدود بودن عوارض اولیه آمریکا، اثرات جانبی وسیع‌تری بر شرکت‌های بین‌المللی (از جمله شرکت‌های اروپایی که سهامداران یا مدیران آمریکایی دارند) بگذارد. و این دو قطبی شدن فضا انگیزه‌ها برای سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی برای بازسازی صنعت کشتی‌رانی آمریکا را که دولت ترامپ در پی آن است را کاهش دهد.

محور رقابت و تنش‌ها، اکنون فراتر از محصولات نهایی، بر کنترل زیرساخت‌های حیاتی (مانند بنادر، جرثقیل‌ها و کشتی سازی) متمرکز شده است. این اقدامات متقابل، خطر دو قطبی شدن یا حتی تجزیه شدن سیستم حمل‌ونقل دریایی جهانی را افزایش می‌دهد؛ جایی که دو مجموعه استاندارد، مسیر، و ناوگان مجزا برای تجارت با غرب و تجارت با شرق شکل بگیرد.

شماره‌ی خبر: ۲۳۲۱	تاریخ انتشار خبر: ۱۸ مهر ۱۴۰۴ (۱۰ اکتبر ۲۰۲۵)
https://xxgk.mot.gov.cn/2020/jigou/syj/202510/t20251010_4177939.html	
https://xxgk.mot.gov.cn/2020/jigou/syj/202510/t20251013_4178125.html	
برچسب‌ها: هزینه‌های بندری، تعرفه مالیاتی، تجهیزات بندری، لجستیک دریایی، سلطه دریایی، تسلط بر زنجیره‌های تأمین	

تحریم ۵ شرکت تابعه مرتبط با آمریکا از شرکت کشتی سازی کره‌ای هانوا اوشن (Hanwha Ocean)

وزارت بازرگانی چین ۵ شرکت آمریکایی تابعه شرکت کره‌ای هانوا اوشن را به منظور مقابله با اقدامات تحقیقاتی بخش ۳۰۱ آمریکا علیه صنایع دریایی، لجستیک و کشتی سازی چین تحریم کرد. بنابر اطلاعیه وزارت بازرگانی چین، شرکت‌های مذکور، دولت آمریکا را در انجام تحقیقات بخش ۳۰۱ علیه صنایع دریایی، لجستیک و کشتی سازی چین و اتخاذ تدابیر مربوطه کمک و پشتیبانی کرده‌اند. این شرکت‌ها شامل:

۱. Hanwha Shipping LLC
۲. Hanwha Philly Shipyard Inc
۳. Hanwha Ocean USA International LLC
۴. Hanwha Shipping Holdings LLC
۵. HS USA Holdings Corp

پنج شرکت نام برده در «فهرست اقدامات متقابل» چین قرار می‌گیرند و از تاریخ ۲۲ مهر ۱۴۰۴ (۱۴ اکتبر ۲۰۲۵) سازمان‌ها و افراد در قلمرو چین از انجام هرگونه معامله، همکاری یا فعالیت‌های مرتبط با این نهادها منع می‌شوند. این تحریم‌ها براساس مواد ۳، ۴، ۶، ۹، ۱۰ و ۱۵ «قانون ضد تحریم‌های خارجی جمهوری خلق چین» و مواد ۳، ۵، ۸ و ۱۰ «مقررات اجرایی قانون ضد تحریم‌های خارجی جمهوری خلق چین»، و با تصویب مکانیسم ملی هماهنگی کار ضد تحریم‌های خارجی اعمال شده است.

تحلیل:

نهادهای تحریم‌شده، به‌ویژه شرکت Hanwha Philly Shipyard Inc، نقش محوری در برنامه مشترک آمریکا و هانوا برای احیای صنعت کشتی سازی ایالات متحده و رقابت با تسلط جهانی چین در این حوزه دارند. سال گذشته، شرکت هانوا اوشن قراردادهایی با نیروی دریایی آمریکا برای نگهداری، تعمیر و بازسازی شناورهای این نیرو امضا کرد. همچنین، این شرکت اخیراً سرمایه‌گذاری پنج میلیارد دلاری برای بازسازی صنعت کشتی سازی آمریکا اعلام کرده بود.

کشتی سازی فیلادلفیا هانوا که سال گذشته هانوی اوشن آن را خریداری کرده بود قرار است مرکز اصلی سرمایه‌گذاری پنج میلیارد دلاری هانوا و کلید تلاش آمریکا برای بازسازی ظرفیت کشتی سازی خود باشد. تحریم این نهاد، مستقیم‌ترین ضربه به این برنامه است. چهار شرکت دیگر نیز در ارتباط با همکاری هانوی با پروژه بازسازی صنعت کشتی سازی آمریکا قرار دارند.

در پی اعلام تحریم‌ها، سهام هانوا اوشن در بورس کره جنوبی (KOSPI) با افت قابل توجهی روبه‌رو شد و پس از کاهش اولیه ۸ تا ۹ درصدی، نهایتاً حدود ۵.۸ درصد افت کرد. این تحریم یک پیام ژئوپلیتیکی قاطع به دولت آمریکاست که نشان می‌دهد چین قصد دارد از طریق قانون ضد تحریم‌های خارجی خود، با هر شرکتی که در پروژه‌های مغایر با منافع استراتژیک خود همکاری کند، مقابله نماید. تحریم‌هایی از این دست می‌تواند در محاسبات ریسک-پاداش دیگر متحدان و شرکت‌های خارجی که قصد دارند در پروژه‌های حساس و استراتژیک آمریکا سرمایه‌گذاری کنند، تردید ایجاد کند.

شماره‌ی خبر: ۲۳۲۲	تاریخ انتشار خبر: ۲۲ مهر ۱۴۰۴ (۱۴ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.mofcom.gov.cn/syxwfb/art/2025/art_22fbd75b5a4f4696a6d09f5cc8234ccf.html https://www.mofcom.gov.cn/zwgk/zcfb/art/2025/art_001308ff9a6a474a997c644961c9b997.html	
برچسب‌ها: تحریم، قانون اقدامات متقابل، تحریم دریایی، چین، آمریکا، کره جنوبی	

اعمال تعرفه بر واردات خودروهای سنگین و نیمه سنگین

کاخ سفید در بیانیه‌ای اعلام کرده است که براساس بخش ۲۳۲ قانون توسعه تجارت ۱۹۶۲ تعرفه‌های ۲۵ درصدی را بر واردات وسایل نقلیه نیمه‌سنگین و سنگین (MHDVs) و قطعات کلیدی آن‌ها (MHDVPs) و تعرفه ۱۰ درصدی بر واردات اتوبوس‌ها (HTSUS ۸۷۰۲) اعمال می‌کند که از تاریخ ۱۰ آبان ۱۴۰۴ (اول نوامبر ۲۰۲۵) اجرا می‌شود. بخش ۲۳۲ قانون توسعه تجارت ۱۹۶۲ به رئیس‌جمهور اجازه می‌دهد در صورت تهدید امنیت ملی توسط واردات، اقدام به تعدیل واردات کند. بنابر این اطلاعیه وزیر بازرگانی تشخیص داده است که MHDVها (مانند کامیون‌ها) و قطعاتشان برای آمادگی نظامی، تدارکات، پشتیبانی از عملیات‌های رزمی، و همچنین زیرساخت‌های حیاتی آمریکا (حمل بیش از ۷۰٪ بار کشور) ضروری هستند. گزارش اشاره می‌کند که نفوذ واردات در بازار MHDVها افزایش یافته و در کامیون‌های سنگین کلاس ۸ به ۵۰ درصد رسیده است، و تولیدکنندگان آمریکایی همچنان تولید را به خارج از کشور منتقل می‌کنند.

تحلیل:

چین یک تولیدکننده و صادرکننده بزرگ کامیون‌های سنگین در سطح جهانی است. حجم صادرات جهانی کامیون‌های سنگین چین در سال ۲۰۲۴ به ۲۹۵,۰۰۰ دستگاه رسیده است. اما به دلیل موانع تجاری طولانی‌مدت (مانند عوارض گمرکی بالا از گذشته)، واردات مستقیم وسایل نقلیه سنگین نهایی از چین به آمریکا در مقایسه با کل تجارت دو کشور، سهم بسیار کمی است. با این حال، چین تولیدکننده مهمی برای قطعات (MHDVPs) است که در مونتاژ خودروهای سنگین در آمریکا و سایر کشورها استفاده می‌شود و به طور غیر مستقیم وارد آمریکا می‌شود. در سال ۲۰۲۴ واردات آمریکا از چین در رده کالایی وسایل نقلیه (شامل MHDVها و قطعات) بالغ بر ۱۷.۹۸ میلیارد دلار بوده است.

شماره‌ی خبر: ۲۳۲۳	تاریخ انتشار خبر: ۲۵ مهر ۱۴۰۴ (۱۷ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/10/adjusting-imports-of-medium-and-heavy-duty-vehicles-medium-and-heavy-duty-vehicle-parts-and-buses-into-the-united-states/	
برچسب‌ها: تحریم‌های تجاری، تعرفه، امنیت ملی، خودرو، زنجیره تأمین	

چین: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

کنترل‌های صادراتی چین بر روی مواد معدنی کمیاب در واکنش به هزینه‌های بندری و مقررات ۵۰ درصدی شرکت‌های تابعه، تنش‌ها میان دو کشور را به شدت افزایش داد. در واکنش، ترامپ تهدید به اعمال تعرفه‌های سنگین بر واردات چین و محدودیت‌های نرم‌افزاری جدید کرد و هشدار داد که دیدار برنامه‌ریزی شده رؤسای جمهور ممکن است لغو شود، مگر اینکه چین رویکرد خود را تغییر دهد. آمریکا تلاش کرد اقدامات چین را به عنوان اقدامی خصمانه علیه اقتصاد جهانی جلوه دهد و متحدان خود را همراه کند. با این حال، کانال‌های دیپلماتیک بین دو کشور حفظ شد.

چند روز بعد، آمریکا بار دیگر از موضع خود عقب‌نشینی کرد. اسکات بسنت، وزیر خزانه‌داری، اعلام کرد که چین «به طور قابل توجهی تنش‌زدایی کرده» و تأکید کرد که آمریکا همچنان خواستار دیدار با شی جین‌پینگ است. او افزود: «اگرچه اقدامات متعددی می‌توانیم انجام دهیم، ترجیح می‌دهیم این کار را نکنیم... تعرفه‌های تهدیدشده پایدار نیستند». با این حال، پکن موضع عمومی خود در قبال صادرات را تغییر نداده است.

در این میان مسئله فروش سویای آمریکا بر تنش‌ها افزوده است. در حالیکه سال گذشته، آمریکا ۱۲ میلیارد دلار سویا به چین صادر کرد، اما امسال چین هیچ سویایی از آمریکا نخرید و نیاز خود را از برزیل تأمین کرد و کشاورزان آمریکایی نیز نتوانسته‌اند مشتری جایگزینی پیدا کنند.

در حالیکه چین در مواجهه با سیاست‌های آمریکا اعتماد به نفس بالایی از خود نشان داده است و در حال بهره بردی از ثمره برنامه بلندمدت خود در تقویت نقاط قوت در زنجیره‌های تأمین و کاهش وابستگی به آمریکا است، و از اهرم‌های خود (مانند صادرات عناصر معدنی کمیاب) با قوت علیه آمریکا استفاده می‌کند، سیاست‌های ترامپ فاقد یک استراتژی منسجم در قبال چین است. دولت ترامپ مدام موضع خود را در قبال چین تغییر می‌دهد. یک روز فروش تراشه‌ای را به چین محدود می‌کند ماه بعد دستور خود را لغو می‌کند. یک روز تعرفه‌های سنگین اعمال می‌کند ماه بعد از آن عقب‌نشینی می‌کند. مجدداً چند ماه بعد به اعمال تعرفه تهدید می‌کند اما چند روز بعد سعی می‌کند از آن عقب‌نشینی کند. ترامپ پیوسته بی آنکه هدف روشنی را دنبال کند حوزه‌های فشار را تغییر می‌دهد و مجدداً با آشکار شدن ناکارآمدی عقب می‌نشیند. این سر درگمی صرفاً ناشی از ترامپ و یا شخصیت او نیست، قدرت حاکمه آمریکا متوجه است که به طور قابل توجهی قدرت اعمال فشار خود بر چین را از دست داده است. کنترل‌های صادراتی که سالها محور استراتژی آمریکا علیه چین بود به اذعان مسئولین متعدد دولت بایدن و سایرین کارایی خود را در برابر چین از دست داده است. تعرفه‌ها به عنوان شاخص محوری دولت‌های ترامپ بیش از آنکه چین را تحت فشار قرار دهد هزینه را بر بازارهای آمریکا افزایش داده است. این درحالی است که چین با شناسایی گلوگاه‌ها امروز قدرت اعمال فشار زیادی بر آمریکا دارد. دولت‌های متعدد آمریکا با آگاهی از نقاط ضعف خود در طی سالها نتوانسته‌اند دست‌بالای چین را کوتاه کنند. نگرانی‌ها در مورد کسری تجاری، تسلط چین بر مواد معدنی کمیاب، کنترل چین بر لجستیک دریایی بیش از یک دهه است که در محافل سیاست‌گذاری آمریکا مطرح شده اما دولت‌های مختلف آمریکا نتوانسته‌اند راه‌گزینه موثری برای آن پیدا کنند. امروز چالش‌های چین برای آمریکا فراتر از توان این کشور است و ابتکار عمل را از آمریکا گرفته است. سیاست‌های آمریکا در کش و قوس منافع گروه‌های مختلف گرفتار شده است.

تحریم اخیر چین علیه شرکت‌های کشتی‌سازی کره‌ای، همراه با فشارهای پیشین بر استرالیا و اروپا، هشدار آشکار به متحدان آمریکا است که همکاری بی‌قید و شرط با سیاست‌های ضدچینی واشنگتن می‌تواند هزینه‌های سنگینی برای اقتصاد و زنجیره‌های تأمین آن‌ها به دنبال داشته باشد. این اقدامات چین نه تنها قدرت فزاینده این کشور در شکل‌دهی به معادلات جهانی را نشان می‌دهد، بلکه پیامی روشن به جامعه بین‌المللی ارسال می‌کند: پکن آماده است تا از اهرم‌های اقتصادی خود برای دفاع از منافعش استفاده کند. در این میان، آمریکا با سیاست‌های پرنوسان و فاقد استراتژی بلندمدت، در برابر انعطاف‌پذیری و برنامه‌ریزی هدفمند چین، روزبه‌روز زمین بازی را به رقیب واگذار می‌کند. نشست پیش‌رو سران دو کشور در سئول، هرچند فرصتی برای کاهش موقت تنش‌هاست، اما بعید است بتواند مسیر تقابل فزاینده دو قدرت را تغییر دهد، هر دو طرف به طور فزاینده‌ای گفت‌وگو را نه به عنوان آتش‌بس، بلکه به عنوان اهرم فشار می‌بیند. هر چه در سئول اتفاق بیفتد، نتیجه موقتی خواهد بود. چرخه تنش‌ها تداوم خواهد داشت. هر چند طرفین تلاش می‌کنند آن را مدیریت کنند اما تداوم این چرخه می‌تواند شرایط را به سمت تحریم‌های بیشتر، جدایی بیشتر زنجیره‌های تأمین پیش خواهد برد.

اخبار تحریمی حوزه‌ی روسیه

هند خواستار نفت ایران و ونزوئلا در ازای کاهش خرید از روسیه

در تاریخ چهارم مهر ۱۴۰۴ (۲۶ سپتامبر ۲۰۲۵) بلومبرگ مدعی شد هیئت هندی که برای انجام مذاکرات تجاری به آمریکا سفر کرده بود، در ازای کاهش خرید نفت از روسیه بر بازگشت نفت ایران و ونزوئلا به بازار نفت تاکید کرده است. با این حال بلومبرگ نوشته است که با وجود سفر این هیئت، اما هند همچنان به خرید نفت از روسیه ادامه می‌دهد. هند از سال ۲۰۱۹ نفت از ایران و از سال ۲۰۲۵ خرید نفت از ونزوئلا را متوقف کرد. در همین روز وزیر دارایی هند در مصاحبه‌ای با یک خبرگزاری هندی گفت این که هند از چه کسی نفت بخرد بستگی به منافع ملی هند دارد. وی در انتها گفت هند به خرید نفت از روسیه ادامه خواهد داد.

تحلیل:

آمریکا مدعی شده بود که وضع تعرفه بر هند این کشور را به سمت توافق تجاری جدید با آمریکا و پذیرش خواسته‌های این کشور می‌کند. این در حالی است که نظام تحریم‌ها اکنون با چالش روبه رو است و در صورتی که آمریکا بخواهد تحریم علیه روسیه را سخت کند مجبور می‌شود تحریم علیه ایران را سهل کند. بنابراین همه چیز آنچنان که آمریکا می‌خواهد پیش نمی‌رود و تحریم‌ها نمی‌توانند کاملاً موثر باشند. از طرف دیگر برخلاف ادعاهای گذشته آمریکا تا پایان ماه آگوست بر کشورهای همکار با روسیه از جمله چین و هند تعرفه ۱۰۰ درصد وضع نکرد.

شماره خبر: ۲۳۲۴	تاریخ انتشار خبر: ۴ مه ۱۴۰۴ (۲۶ سپتامبر ۲۰۲۵)
https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-09-25/india-asks-us-to-allow-iran-oil-in-order-to-curb-russia-trade	
برچسب: هند، روسیه، ایران، ونزوئلا، تعرفه، نفت	

تمدید تحریم‌های تهدیدات هیبریدی روسیه به طول یکسال دیگر از سوی اتحادیه اروپا

در تاریخ ۱۱ مهر ۱۴۰۴ (سوم اکتبر ۲۰۲۵) اتحادیه اروپا تحریم‌های روسیه با عنوان «تحریم‌های تهدیدات هیبریدی» را به مدت یک سال دیگر تمدید کرد. این تحریم‌ها به بهانه عملیات‌ها و اقدامات روسیه در اروپا اعمال می‌گردد. تحریم‌های مذکور شامل ۱۵ نهاد و ۴۷ فرد هستند.

تحلیل:

شکست مذاکرات در مورد توقف جنگ چشم انداز افزایش تحریم‌ها را بیشتر کرده است.

شماره خبر: ۲۳۲۵	تاریخ انتشار خبر: ۱۱ مه ۱۴۰۴ (۳ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/10/03/russian-hybrid-threats-council-prolongs-restrictive-measures-by-another-year/	
برچسب: تحریم، روسیه، اتحادیه اروپا، تحریم هیبریدی	

محدودیت سفر دیپلمات‌های روسی به اروپا

در تاریخ ۱۶ مهر ۱۴۰۴ (هفتم اکتبر ۲۰۲۵) «فایننشال تامیز» در گزارشی اشاره کرد که اتحادیه اروپا طرحی را تصویب کرد که براساس آن دیپلمات‌های روسی برای سفر به یک کشور اروپایی می‌بایستی به کشورهای اطراف کشور میزبان اطلاع دهند. در این گزارش نوشته شده است که این بسته همچنین شامل ممنوعیت پیشنهادی تراکنش یک ارز دیجیتال وابسته به روبل و یک صرافی مرتبط است. این اقدام به بهانه این صورت می‌گیرد که کشورهای اروپایی مدعی هستند که جاسوسان روسی با پوشش دیپلماتیک به کشورهای اروپایی سفر می‌کنند و سپس با استفاده از شنگن به دیگر کشورها رفته و در آن جا عملیات‌های جاسوسی خود را مدیریت می‌کنند.

تحلیل:

غرب بعد از آنکه نتوانست با روسیه برای پایان جنگ به توافق برسد و جنگ با شدت بیشتری ادامه پیدا کرد، فشارهای تحریمی و سیاسی بر روسیه نیز با سرعت بیشتری در حال افزایش است که این موضوع نیز یکی از مصادیق آن است.

شماره خبر: ۲۳۲۶	تاریخ انتشار خبر: ۱۶ مه ۱۴۰۴ (۷ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.ft.com/content/bc1aeba0-d5f8-482e-b121-d71f8ceff23b	
برچسب: تحریم، روسیه، اتحادیه اروپا، دیپلمات‌های روسی	

طرح بازرسی کشتی‌های ناوگان سایه

در تاریخ ۲۷ مهر ۱۴۰۴ (۱۹ اکتبر ۲۰۲۵) پولتیکو در گزارشی به سندی پرداخت که مدعی است براساس آن اتحادیه اروپا به دنبال بازرسی کشتی‌های ناوگان سایه روسیه است.

- بر اساس سندی که برای نشست روز دوشنبه وزرای امور خارجه اتحادیه اروپا تهیه شده و به رویت پولتیکو رسیده است، اتحادیه اروپا به دنبال افزایش اختیارات این بلوک برای بازرسی کشتی‌های ناوگان سایه روسیه است.
- در این سند آمده است که این تلاش «ابزار اضافی را در اختیار کشورهای عضو قرار می‌دهد تا اثربخشی اقدامات اجرایی را افزایش دهند، از جمله فراهم کردن زمینه برای ورود به کشتی‌های ناوگان سایه».
- سرویس اقدام خارجی اروپا در این سند نوشت: پیش‌نویس این بیانیه «توافقی‌های دوجانبه احتمالی بین کشورهای صاحب پرچم و اتحادیه اروپا در مورد ورود از پیش مجاز به کشتی‌ها برای بازرسی» را پیشنهاد می‌دهد.
- در این سند آمده است که پاناما، بزرگترین مرکز ثبت کشتی، «موافقت کرده است که کشتی‌های تحریم‌شده توسط اتحادیه اروپا را از ثبت خارج کند و اخیراً تصمیم گرفته است ثبت کشتی‌های با قدمت بیش از ۱۵ سال را متوقف کند».
- «اقدامات احتمالی بیشتر می‌تواند شامل هدف قرار دادن ارائه پشتیبانی لجستیکی به کشتی‌های ناوگان سایه، مانند سوخت‌رسانی به نفتکش‌ها، باشد».

تحلیل:

همانطور که گفته شد، اتحادیه اروپا با جدیت به دنبال اعمال تحریم بر روسیه با هدف فشار بر این کشور بعد از شکست مذاکرات صلح است. بسته‌های تحریمی اتحادیه اروپا با شدت بیشتری در حال تصویب هستند. در بسته‌های آخر تحریمی اتحادیه اروپا تمرکز بسیاری بر حمل و نقل نفت روسیه ایجاد کرده است. عدم ارائه خدمات به کشتی‌های خاص در بنادر اروپا، تحریم کردن برخی بنادر روسیه و ممنوعیت انجام هر تراکنش با آن‌ها نمونه‌ای از این موضوع است. این موضوع با هدف کاهش درآمدهای نفتی روسیه و کاهش امکان فروش نفت این کشور است.

شماره خبر: ۲۳۲۸	تاریخ انتشار خبر: ۲۷ مهر ۱۴۰۴ (۱۹ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.politico.eu/article/eu-seeks-boost-powers-to-board-shadow-fleet-vessels-exclusive-document-sanctions-war/	
برچسب: تحریم، روسیه، بازرسی، ناوگان سایه، وزاری امور خارجه اتحادیه اروپا	

۹۰ مورد تحریمی از سوی انگلیس بر علیه روسیه

در تاریخ ۲۳ مهر ۱۴۰۴ (۱۵ اکتبر ۲۰۲۵) انگلیس بسته جدیدی از تحریم‌های خود علیه روسیه را اعلام کرد. در این بسته چهار ترمینال نفتی در چین، ۴۴ نفتکش، شرکت‌های نفتی روس‌نفت و لوک‌اویل شرکت پالایشگاهی نایارا انرژی لیمیتد هند، هفت تانکر تخصصی LNG و ترمینال چینی Beihai LNG و پالایشگاه نفت شاندونگ چین تحریم شدند. همچنین واردات فرآورده‌های نفتی از کشورهای خریدار نفت روسیه ممنوع شد. علاوه بر تحریم در حوزه‌های نفت و LNG، شرکت‌هایی از تایلند، سنگاپور، ترکیه و چین که در زمینه لوازم الکترونیکی فعالیت می‌کردند. همچنین پنج بانک مرتبط با روسیه، چند شرکت بازرگانی و حمل و نقل اماراتی نیز تحریم شدند.

تحلیل:

اتحادیه اروپا و انگلستان در تحریم‌های اخیر خود بیشتر به سمت استفاده از تحریم‌های ثانویه حرکت کردند. در واقع بعد از اینکه تحریم‌ها نتوانست کارایی مدنظر را داشته باشد، در بسته‌های تحریمی اخیر اعمال تحریم بر شرکت‌هایی هواپیمایی، کشتی‌ها و مواردی از این دست که با روسیه همکاری می‌کنند افزایش پیدا کرده است. به نظر می‌رسد انگلستان نیز در ادامه همین سیاست در حال اعمال تحریم ثانویه است.

شماره خبر: ۲۳۲۷	تاریخ انتشار خبر: ۲۳ مهر ۱۴۰۴ (۱۵ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.gov.uk/government/publications/list-of-russia-sanctions-targets-15-october-2025/list-of-russia-sanctions-targets-15-october-2025	
برچسب: تحریم، روسیه، انگلیس، ناوگان سایه، روس‌نفت، لوک‌اویل، هند، چین، پالایشگاه، LNG، تحریم لوازم الکترونیکی	

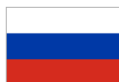
تصویب طرح توقف خرید گاز خط لوله از روسیه توسط اتحادیه اروپا

در تاریخ ۲۸ مهر ۱۴۰۴ (۲۰ اکتبر ۲۰۲۵) شورای اتحادیه اروپا در مورد موضع مذاکره خود در مورد پیش نویس مقررات مربوط به کاهش تدریجی واردات گاز طبیعی روسیه به توافق رسید. این مقررات، عنصر اصلی نقشه راه REPowerEU اتحادیه اروپا برای پایان دادن به وابستگی به انرژی روسیه است. این آیین نامه پیشنهادی، ممنوعیت گام به گام و الزام آوری را برای واردات گاز از طریق خط لوله و گاز طبیعی مایع (LNG) از روسیه وضع می کند و ممنوعیت کامل آن از اول ژانویه ۲۰۲۸ اعمال خواهد شد.

تحلیل:

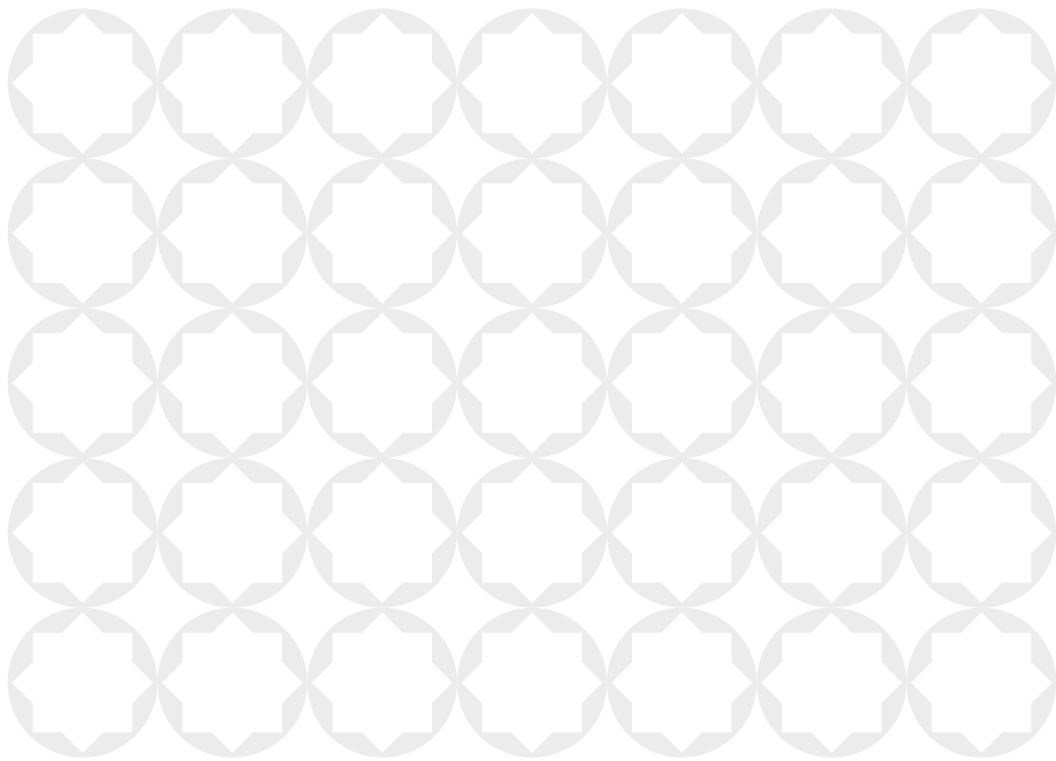
غرب در رویایی با غرب سیاست کلان کاهش وابستگی اقتصادی به روسیه را در پیش گرفته است. این موضوع برای کمتر شدن هزینه های این اتفاق به صورت گام به گام برداشته شده است. به نظر می رسد پس از نفت و فرآورده های نفتی و همچنین توقف قطعی پروژه های خط لوله، سیاست کاهش وابستگی کامل به گاز روسیه در دستور کار است. البته این موضوع همانند سایر تحریم ها بدون هزینه و به راحتی نیست. حتی در ماه گذشته میلادی واردات گاز از خط لوله ترک استریم افزایش داشته است. اما به نظر می رسد کاهش این وابستگی در حوزه انرژی به روسیه به صورت قطعی در غرب در دستور کار قرار گرفته است.

شماره خبر: ۲۳۲۹	تاریخ انتشار خبر: ۲۸ مهر ۱۴۰۴ (۲۰ اکتبر ۲۰۲۵)
https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/10/20/council-agrees-its-position-on-rules-to-phase-out-russian-gas-imports-under-repowerEU/	
برچسب: تحریم، روسیه، گاز، اتحادیه اروپا، برنامه REPowerEU	

روسیه: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

ماه گذشته را باید ماه همزمانی چند اتفاق در تحریم روسیه دانست. در ابتدا ایده پایان جنگ شکست خورد و افزایش شدید فشار مجدداً در دستورکار غرب قرار گرفت. ایده تعرفه ثانویه که از سوی دونالد ترامپ دنبال می‌شد، احتمالاً به دلیل هزینه‌های بالای اعمال آن فعلاً به تأخیر افتاد. براساس اعلام ترامپ این کشور باید تا پایان ماه آگوست بر کشورهایی که همچنان با روسیه در خرید نفت و فرآورده‌های نفتی مشارکت داشتند تعرفه ۱۰۰ درصد اعمال می‌کرد اما این اتفاق رخ نداد. البته اعمال تعرفه ۵۰ درصد بر هند اعمال شد. اما برخلاف ایده افزایش تعرفه که حداقل با سرعت مدنظر ترامپ به نتیجه نرسید و نتوانست جنگ را متوقف کند، افزایش تحریم‌های روسیه در اروپا به حد بسیار بالایی رسیده به گونه‌ای که اتحادیه اروپا زنجیره نفت و فرآورده‌های نفتی روسیه را به صورت کامل تحریم کرد و حتی واردات فرآورده‌های نفتی فرآوری شده در کشورهای ثالث که منشأ نفت آن در روسیه هست را ممنوع کرد. از طرف دیگر شبکه نفتکش‌ها را با محدودیت جدید همراه کرد. محدودیت‌هایی را نیز در زمینه گاز و آل ان جی وضع کرد. این اتفاق به معنای کلید زدن آخرین سنگ‌های جنگ اقتصادی علیه روسیه است. این موضوع با تحریم گاز و افزایش تحریم ثانویه تکمیل می‌شود. در حوزه مالی نیز اتحادیه اروپا تحریم سوئیفت برای بانک‌های خاص روسیه را تبدیل به تحریم جامع بانکی کرد. افزایش تحریم‌های اروپا نیز با سرعت بیشتری در حال انجام است. از طرف دیگر به نظر می‌رسد آمریکا که از زمان روی کار آمدن ترامپ اعمال تحریم بر روسیه و حتی شناسایی و تحریم افراد و نهادهای مرتبط با روسیه را متوقف کرده بود، دوباره این کار را با هدف قرار دادن شبکه نفتی روسیه آغاز کند. بنابراین در جمع بندی باید گفت ماه آینده ماه افزایش فشار بر روسیه برای پایان جنگ است. فشاری که احتمالاً با افزایش تحریم ثانویه نیز همراه است و ثانیاً وابستگی غرب به اقتصاد و مشخصاً انرژی روسیه را به شدت کاهش می‌دهد و یک نقطه عطف جدید در تحریم‌ها پس از تحریم‌های فوریه ۲۰۲۲ ایجاد می‌کند. اینکه پاسخ روسیه به افزایش فشارهای تحریمی که احتمالاً مشکلات اقتصادی نیز برای این کشور به همراه خواهد داشت چه خواهد بود نقش تعیین کننده‌ای در آینده روسیه و حتی نظام تحریم‌ها دارد. افزایش تحریم‌های ثانویه بلوک بندی کشورها در رویارویی با تحریم را جدی تر می‌کند. اینکه کدام کشورها بر مدار نظم قدیم نظام مالی دنیا با محوریت آمریکا حرکت خواهند کرد و کدام کشورها عزم برای تجدیدنظر در مورد آن را دارند پرسشی است که با افزایش چشمگیر تحریم‌ها بیشتر ایجاد خواهد شد.

ISA CENTER
International & Strategic
Analysis Center